

Giganci Nauki

<https://gigancinauki.pl/gn/biogramy/84625,Paszkowski-Waclaw-Julian.html>
2022-10-05, 13:56

Paszkowski Wacław Julian

PASZKOWSKI Wacław Julian (14 III 1881, Warszawa – 6 VII 1950, tamże), technolog betonu, pionier żelbetu w Polsce, nowator. Syn Macieja, inżyniera technologa, i Marii z domu Groer.

Kształcił się w V Rządowym Gimnazjum Klasycznym w Warszawie, ukończył gimnazjum w Kałudze (1899), gdzie jego ojciec został przeniesiony służbowo w 1892. W 1899–1904 odbył studia w Inst. Technologicznym w Petersburgu. Pracując w fabryce Tow. Akcyjnego „W. Gostyński i S-ka” w Warszawie zaprojektował żelbetową konstrukcję wież kościoła Zbawiciela. W 1905–08 przebywał w Chicago, gdzie projektował żelbetowe mosty kolejowe dla towarzystw Illinois Central i Chicago, Millwaukeee and St. Paul oraz gruntownie zapoznawał się z budownictwem żelbetowym. Po powrocie do Warszawy w poł. 1908 kierował działem w biurze budowy mostu im. księcia J. Poniatowskiego – zaprojektował żelbetowy wiadukt w alei 3 Maja i skrzyniowy fundament żelbetowy z uzbrojeniem sztywnym pod wiadukt na ślimaku pn. po stronie warszawskiej i kierował ich budową. Były to wówczas konstrukcje pionierskie. Do 1913 P. stał na czele nadzoru technicznego budowy tego mostu (w 1911–14 redagował też dział *Żelazobeton* w „Przeglądzie Technicznym”). Popularyzował żelbet wygłaszając odczyty w Stow. Techników w Warszawie i publikując artykuły. W 1913 założył własne biuro doradcze specjalizujące się w konstrukcjach żelbetowych i fundamentowaniu. W 1923–39 prowadził przedsiębiorstwo inżynieryjno-budowlane „W. Paszkowski, F. Próchnicki i S-ka”, nadzorując wiele ważnych budów w Warszawie, Gdyni i w COP.

Niezależnie uczył żelbetnictwa, od 1916 na kursach wieczorowych prowadzonych przez TKN, był jednym z organizatorów PW (1915) i twórców jej programu studiów. Od 1917 wykładał budownictwo przemysłowe na wydziale

budowy maszyn PW, a od 1918 do końca życia żelbetnictwo na wydziale inżynierii lądowej (a początkowo też architektury), od 1919 jako profesor nadzwyczajny, a od 1937 zwyczajny. W 1920, mimo powołania do Komitetu Przemysłowego przy Ministerstwie Spraw Wojskowych, wziął udział w wojnie polsko-bolszewickiej jako kanonier artylerii polowej. W 1936 zorganizował na PW specjalną pracownię badania betonu. Był też wykładowcą na innych kursach, m.in. w Wyższej Szkole Inżynierii Wojskowej (1938–39).

W 1918 był krótko ministrem komunikacji. Od 1923 był członkiem ANT w Warszawie, a od 1930 TNW. W 1931 zorganizował I Polski Zjazd Żelbetników, któremu przewodniczył. Publikował prace z dziedziny technologii betonu. Zaproponował, by podstawowa próbka betonu miała kształt walcowy, co wprowadzono w Polsce, a w 1960 zalecił Comité Européen du Béton.

W 1933–39 P. był prezesem Rady Cementowej Związku Cementowni Polskich, w 1934 współzałożycielem i wiceprezesem, a w 1945–48 prezesem Polskiego Związku Inżynierów Budowlanych.

We IX 1939 wchodził w skład Komitetu Obywatelskiego kierowanego przez prezydenta Warszawy Stefana Starzyńskiego. Dzięki pomysłowości P. uratowano przed rozbiórką wiele warszawskich budynków uszkodzonych podczas oblężenia. W czasie okupacji brał udział w tajnym nauczaniu.

Po wojnie był dyrektorem oddziału inżynierskiego Społecznego Przedsiębiorstwa Budowlanego. Kierował odbudową mostów przez Wisłę: kolejowego pod Cytadelą w Warszawie, w Dęblinie i w Sandomierzu. W 1945–47 przewodniczył komisji cementu, betonu i żelbetu Polskiego Komitetu Normalizacyjnego.

Opublikował książki: *Żelbetnictwo* (1930), *Technologia betonu* (1946, 1950) i *Teoria żelbetu* (1948, 1950). Był uznanym w skali światowej autorytetem, twórcą własnej szkoły w zakresie technologii betonu.

PSB (S. Konarski); BUP, cz. 4; SBTP (R. Czarnota-Bojarski);
SPPT (B. Chwaściński); Śródka.

*50 lat wydziałów inżynierii sanitarnej i wodnej, komunikacji,
geodezji i kartografii Politechniki Warszawskiej 1915–65,
Warszawa 1965; Politechnika Warszawska 1915–25,
Warszawa 1925; Archiwum PW: akta osobowe nr 1462.*

Bolesław Orłowski

[Poprzedni](#)
[Następny](#)